

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 548/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen vapaaehtoisen pakkohoidon ottamisesta päihdepalveluiden keinovalikoimaan

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pia Kauman /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 548/2021 vp:

Miten hallitus aikoo edesauttaa vapaaehtoisen pakkohoidon tuomista päihdepalveluiden keinovalikoimaan,

miten hallitus aikoo edistää syntymättömän lapsen oikeuksia niissä tapauksissa, joissa odottava äiti käyttää alkoholia tai huumeita sikiön kehitystä heikentävällä tavalla ja

missä vaiheessa päihdehuoltolain kokonaisuudistus on, ja millä tavalla hallitus aikoo ottaa tämän päihdeäitien tilanteen huomioon uudessa lainsäädännössä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Sosiaali- ja terveysministeriössä on käynnistynyt itsemääräämisoikeushanke, jossa yhtenä osa-alueena tullaan tarkastelemaan rajoitustoimenpiteitä ja tahdosta riippumatonta hoitoa. Itsemääräämisoikeushankkeeseen liittyvän lainsäädännön valmistelu vaiheistetaan, koska asiakokonaisuus on hyvin laaja. Uudistuksen tueksi on asetettu laajapohjainen seurantaryhmä ja laadittu alustava, yli hallituskauden ulottuva tiekartta.

Päihteitä käyttävien raskaana olevien tehokkaassa hoidossa keskeistä on nopea hoitoon pääsy matalla kynnyksellä ja aina uudelleen, jos edellinen hoitojakso on keskeytynyt sekä tarvittavat psykososiaaliset hoidot. Parhailtaan on auki valtionavustushaku kansallisen päihteitä käyttävien raskaana olevien naisten ja vauvaperheiden kehittämishankekokonaisuuteen 2021–2023. Sen tavoitteena on yhdenvertaisempi hoito ja kuntoutus sekä kaikilla alueilla käytössä oleva, päihteitä käyttävien raskaana olevien naisten ja vauvaperheiden tarvitsemien perus- ja erityistason sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen muodostama kokonaisuus. Hankkeella pyritään lisäämään yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon eri toimijoiden välillä, jotta päihteiden käyttö tunnistetaan ja päihdehoito päästään toteuttamaan mahdollisimman varhain. Lisäksi THL:n päihteitä käyttävien raskaana olevien naisten ja vauvaperheiden palvelujen kehittämisen asiantuntijaryhmä on lisännyt palveluihin liittyvää tietopohjaa ”Päihteitä käyttävien raskaana olevien naisten ja vauvaperheiden palveluketju ja palvelukokonaisuus: Neuvoja alueellisen palvelukokonaisuuden rakentamiseen”

–julkaisulla. Osaltaan palveluihin pääsyn kynnyksiä madallettiin myös asiakasmaksulain uudistuksen yhteydessä. Uudistuksessa HAL-poliklinikoiden (raskaana oleville huume-, alkoholi- ja/tai lääkeriippuvaisille hoitoa ja tukea antava poliklinikka) asiakasmaksut poistettiin heinäkuun 2021 alussa.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on käynnistynyt mielenterveys- ja päihdepalvelujen lainsäädännön uudistamishanke, jossa on päihdehuoltolain osalta tarkoitus uudistaa palvelujen järjestämistä koskeva yleinen, nykyisin lain ensimmäisen lukuun sijoittuva sääntely. Samalla tämä sääntely sovitetaan yhteen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa (sote-uudistus) tehtyjen ratkaisujen kanssa. Uudistamishankkeen tavoitteena on integroida mielenterveys- ja päihdepalvelut lähemmin osaksi muuta sosiaali- ja terveydenhuoltoa, parantaa hoitoon pääsyä ja asiakkaiden tavoittamista palvelujen piiriin sekä turvata hoidon jatkuvuutta asiakkaan siirtyessä palvelusta toiseen. Asiaa koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle ensi vuoden alkusyksyllä.

Helsingissä 28.10.2021

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru